

Comunitat, Intervenció Socioeducativa i Desigualtats: Tendències 2014/2015 de Recerca Actuals

Codi: 43219

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313815 Recerca en educació	OT	0	2

Professor de contacte

Nom: Xavier Úcar Martínez

Correu electrònic: Xavier.Ucar@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Josefina Sala Roca

Marta Bertran

Prerequisits

No hi ha

Objectius

Aquest mòdul és obligatori de l'especialitat de Desigualtats, recerca i acció educativa i és optatiu de la resta d'especialitats

Aquest mòdul pretén oferir les eines necessàries per a poder analitzar les situacions i escenaris comunitaris des de la recerca, per a poder generar respostes educatives adequades. En la proposta s'incidirà en especial en el coneixement dels entorns de l'educació comunitària i les dimensions -capital social, xarxes socials, capacitació parental i relació entre iguals- que condueixen a l'empoderament dels grups en entorns complexos. A partir de la utilització de recursos teòrics, metodològics i epistemològics que afavoreixen l'estudi i l'anàlisi de la intervenció socioeducativa en contextos comunitaris, el mòdul permetrà innovar en el disseny, planificació i desenvolupament de projectes i programes socioeducatius. S'abordan les següents temàtiques:

- Educació comunitària, capital social, xarxes socials i empoderament
- Infància i adolescència en risc, sistemes de protecció, capacitació parental, relació entre iguals

Competències

- Aplicar els coneixements adquirits i la capacitat per resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi pròpia
- Comunicar els resultats de la recerca, el coneixement adquirit i les implicacions per a la pràctica, i adequar-ne el registre al públic i als protocols formals.
- Comunicar les pròpies conclusions, i els coneixements i les raons últimes que les sustenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats

- Desenvolupar valors professionals que incloguin ètica pròpia de la recerca en educació, en particular el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
- Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la cerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i la comunicació de resultats.
- Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis
- Planificar recerques d'acord amb problemes relacionats amb la pràctica, tenint en compte els avenços teòrics en el camp de coneixement.
- Recollir dades per a la recerca en coherència amb l'opció metodològica triada.
- Reconèixer i relacionar els aspectes teòrics, empírics i socials del domini específic de recerca.
- Reconèixer i relacionar els principis bàsics de la recerca en el camp de l'educació i les desigualtats
- Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca
- Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els marcs teòrics de referència per establir els que orienten la recerca
2. Analitzar investigacions sobre els processos d'apoderament comunitari
3. Aplicar els coneixements adquirits i la capacitat per resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi pròpia
4. Avaluar recursos teòrics, metodològics i epistemològics que afavoreixin l'estudi i anàlisi de la intervenció socioeducativa en contextos comunitaris
5. Cercar i analitzar referents teòrics en la literatura científica sobre l'educació comunitària i les dimensions (capital social, xarxes socials, capacitació parental i relació entre iguals) que condueixen a l'apoderament dels grups en entorns complexos
6. Comunicar les pròpies conclusions, i els coneixements i les raons últimes que les sustenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
7. Conèixer recursos teòrics, metodològics i epistemològics que afavoreixin l'estudi científic de la intervenció socioeducativa en contextos comunitaris
8. Defensar oralment, fent servir la tecnologia idònia, la recerca duta a terme.
9. Desenvolupar valors professionals que incloguin ètica pròpia de la recerca en educació, en particular el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
10. Determinar la informació i els subjectes implicats en l'estudi.
11. Elaborar informes d'investigació d'acord amb l'estructura de protocols formals.
12. Identificar problemes d'investigació rellevants per a la pràctica
13. Identificar problemàtiques d'investigació relacionades amb la intervenció socioeducativa i dissenys de projectes d'investigació que permeten donar-los resposta
14. Identificar referents teòricocientífics i avaluar-ne l'adequació per interpretar la intervenció socioeducativa
15. Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la cerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i la comunicació de resultats.
16. Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis
17. Jutjar la rellevància i pertinència teòrica i social d'una problemàtica d'investigació en l'àmbit de la intervenció socioeducativa
18. Reconèixer problemàtiques d'investigació rellevants en el camp de l'educació comunitària i els processos d'apoderament.
19. Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca
20. Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma
21. Utilitzar mètodes, tècniques i estratègies d'investigació i elaborar el disseny pertinent a problemes d'investigació en el context de la intervenció socioeducativa.

Continguts

1. Pedagogia social i educació comunitària: teoria de la comunitat com a elecció
2. La recerca en educació comunitària
3. Capital social i xarxes socioeducatives
4. Intervenció socioeducativa i processos d'empoderament
5. Models de protecció de la infància i adolescència en risc
6. Problemàtiques específiques dels joves tutelats
7. Transició a la vida independent dels joves tutelats
8. Projectes d'empoderament amb joves tutelats
9. Cultures juvenils ciutadania i consum
10. Cultures juvenils xarxes i participació social
11. La capacitat parental

Metodologia

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:

- Classes magistrals/expositives per part dels professors
- Lectura d'articles i fons documentals
- Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fons documentals
- Pràctiques d'aula: resolució de problemes / casos / exercicis.
- Presentació / exposició oral de treballs.
- Tutories.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fons documentals	14	0,56	1, 3, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 20
Classes magistrals/expositives per part dels professors	18	0,72	1, 2, 5, 7, 12, 13, 14, 16, 17, 19
Pràctiques d'aula: resolució de problemes / casos / exercicis.	9	0,36	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Pràctiques d'aula: resolució de problemes / casos / exercicis.	9	0,36	6, 7, 8, 11, 12, 15, 16, 19
Tipus: Supervisades			
Tutories	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Tipus: Autònomes			
Lectura d'articles i fons documentals	80	3,2	2, 4, 5, 7, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19

Avaluació

Assistència i participació en les sessions	20%
Activitats durant el desenvolupament del mòdul	30%
Memòria / treball individual de mòdul	50%

L'avaluació del mòdul es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen.

La nota final serà el promig ponderat de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 4 a totes les activitats, les realitzades durant el desenvolupament del mòdul i a la memòria/treball final del mòdul.

L'assistència a classe és obligatòria. Per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

El procediment de revisió de les proves es realitzarà de forma individual.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació en les sessions	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Activitats durant el desenvolupament del mòdul	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Memòria / treball individual de mòdul	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21

Bibliografia

- BARBERO, J.M., CORTES, F. (2005). Trabajo comunitario, organización y desarrollo social. Alianza. Madrid.
- CAMERON, C., MOSS, P. (Eds.) (2011). Social Pedagogy and working with children and young people. Where care and education meet. Jessica Kingsley Publishers: London and Philadelphia
- Del Valle, J., Saireno, A.M., Bravo, A. (2011). Salud mental de menores en acogimiento residencial. Badajoz: Junta de Extremadura.
- Fernandez, E., Barth, R.P. (ed). (2010). [How Does Foster Care Work?](#) International Evidence on Outcomes. London: Jessica Kingsley.
- Greenfield, P. M.; Cocking, R. R., (eds.) (1994). Cross-Cultural Roots of Minority Child Development. New Jersey, London: Lawrence Erlbaum Associates. Publishers.
- Helve, H., Bynner, J. (2007). Youth and Social Capital. England: The Tufnell Press.
- KORNBECK, J., ROSENDAL JENSEN, N. (Eds) (2012) Social Pedagogy for the entire human lifespan, Vol. II. Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen

KORNBECK, J., ROSENDAL JENSEN, N. (Eds.) (2011). *Social Pedagogy for the entire human lifespan*, Vol. I. Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen.

Lareau, A. (2003). *Unequal Childhoods. Class, race, and family life*. California: University of California Press.

LLENA, A., PARCERISA, A., ÚCAR, X. (2009). *10 Ideas clave. La acción comunitaria*. Graò.. Barcelona.

Montserrat, C., Casas, F., Malo, S., Bertran, I. (2012). *Els itineraris educatius dels joves extutelats*. Col·lecció Infància i Adolescència 6. Barcelona: Departament de Benestar Social i Família.

REQUENA, F. (2008). *Redes sociales y Sociedad civil*. CIS. Madrid

Roll, P. (2004). Families, social capital and educational outcomes, *British Journal of Sociology of Education*, 52, 4, 390 - 416

Sala Roca, J., Jariot García, M., Villalba Biarnés, A., Rodríguez Parrón, M. (2009). Analysis of factors involved in the social inclusion process of young people fostered in residential care institutions. *Children and Youth Services Review*, 31(12), 1251-1257.

Soldevila, A., Peregrino, A., Oriol, X., Filella, G. (2012). Evaluation of residential care from the perspective of older adolescents in care. The need for a new construct: optimum professional proximity. *Child & Family Social Work*, DOI: 10.1111/j.1365-2206.2012.00843.x

Stein. M., Munro, E.R. (2008). [Young People's Transitions from Care to Adulthood](#). London: Jessica Kingsley.

Willis, P. (2008). Los soldados rasos de la modernidad. La dialéctica del consumo cultural y la escuela del siglo XXI. *Revista de la asociación de la Sociología de la educación, RASE* 1 (3): 43-66.